

KONZERVNYÁR, 2018

Konzerválom a nyarat. Ledarálom, besózom, pürésítem, cukrozom, megfőzöm, aszalom. Befőttes üvegekbe teszem, dunsztolom. Ott sorakoznak a spájzunk polcain. Várják a telet, amikor majd a tél ízeiben megérezzük újra az epret, szilvát, barackot, paradicsomot, zellert, paprikát és a többit mind, mind. A nyarat.

Konzerválom a nyarat. Gondolatokba, betűkbe, szavakba, mondatokba zárom. Jól bedunsztolom az időbe, és majd ha télen előveszem, újraélem a képeket, színeket, illatokat, kapcsolatokat. Újraélem a nyarat. A nyárból is azt a néhány napot, amit a Zempléni-hegység nekünk adott.

A mi bicajtúrás életünkben a megérkezés egy új helyre általában azzal kezdődik, hogy jó korán kell felkelni. Különösen, ha a csapat fele szélteben akarja átszelni az országot, és nincs 0. nap, amikor csak úgy rákészülgel az ember az eseményekre. A mi túránkon már az első napon 479,38 kilométert kellett legyőzni, plusz azt a 40 kilométert, amit kerékpározással akartunk eltöl-

teni. Persze a csapat másik fele a soproniaknál tovább szunyókált a indulás napján, mert nekik csak a fél országon kellett átutóznunk.

Sárospatak Sopronnál kisebb város, de nekünk sikerült annyiszor körbeautóznunk a GPS segítségével, hogy metropolisz benyomását kellette, mire megtaláltuk szálláshelyünket. Hát idén is sikerült jól választanunk a többkörös szálláskeresés után, mert stílusában, hangulatában, berendezési tárgyaiban sokunk ízlésével egyezett, még ha magunk nem tartunk is a lakásunkban kézi csomózású keleti szőnyeget.

A találkozások olyan időintervallumok, amikor a hely és az ember valami tőle független „vallumkonstancia” segítségével rendeződik össze, és hatásmechanizmusában a váratlanság lehetetlenségi együttállója által válik valósággá. Hát így, pont így történt, hogy Sátorlajújhely szépséges főtérén első napi kerékpározási adagunkat pihenve üldögéltünk a padon, amikor is ismerősen jellegzetes alkat és mozgás vonta magára tekintetünket. Kissé

bizonytalankodva, de annál hangosabban kiáltottuk a nevét annak, akit felfedezni véltünk az ismerős alakban. És láss csudát!!! A név stimmelt, a személy hallgatott rá, és a találkozás valósággá vált!!! B. Krisztofot ölelhetjük testvéri keblünkre. Jók az ilyen találkozások. Be is zártam, konzerváltam!

Egy kerékpártúra során vannak olyan terepek, amikor azt kívánjuk, bárcsak gyalogolhatnánk tekerés helyett. Károlyfalva határában, miközben a helyi látványosságot, a „Tengerszemet” kerestük, azt kívántuk, bárcsak tekerhetnénk a gyaloglás helyett. De azért a hegycsúcsra felérve a látvány mégiscsak feledtetete az odavezető út viszontagságait. A hatalmas sziklával ölelt kis tó valójában egy bányató, mégpedig annak idején malomkövet bányásztak a sziklából, aminek nyomán ez a tó keletkezett.

A Zempléni-hegység meredek csúcsaira várakat építettek. Várurnókkal, várurakkal vagy netán koronaórákkal. A Füzéri vár egy vulkanikus eredetű hegycsúcsra épült. Történetét hallgatva a tárlatvezetés

során több főúri család sorsába engedett bepillantást. Kézről-kézre járt. Adományozták, elkobozták, felégették – annak megfelelően, hogy a királyi hatalom számára éppen mennyire volt kedves vagy kegyvesztett az éppen aktuális várúr. A vár sorsának jelentős időszaka volt, amikor a mohácsi csata után falai adtak menedéket a Szent Koronának. Mi e jelentős ereklye hologramképében gyönyörködhattunk, a vár egyik szépen felújított termében.

Hollóházáról majdhogynem átkukucsáltunk Szlovákiába, de egy hirtelen kanyarral inkább Magyarországra legkisebb városába, Pálházára vettük az irányt, ahol vasutas barátaink hiányát kénytelenek voltunk egy erdei kisvasutatással pótolni, a Pálházi Állami Erdei Vasúton.

Szerencsére az öt páratlan szám. Tehát van közepe, ha a mennyiségét magunk elé képzeljük. Így volt ez a túranapokkal is. Volt közepük. Ennek az eszmefuttatásnak az adja az értelmét, hogy ez a középső nap tartotta a vállán a felvezető előző két napot, és az utána következő, levezető két napot. Tekerésben és emelkedőkben gazdag nap volt ez a középső. Közben „Vízoly, a református Betlehem” fogadott minket tárt karokkal, első magyar nyelvű Bibliájával és a Salve Regina éneklésére hívogató kis templomával. Közkutak itatták tikkadt torkunkat varázsvizükkel. Pontosabban csak egy valakit varázsolt el a víz, de azt nagyon, mert elveszettségére csak majdnem 10 kilométer tekerés után jött rá. Hiába kémlelte az utat maga előtt és maga után, kerékpárunknak még csak a nyomát sem látta. A domboldalakon monoton tekerőknek azonban a hiány, a létszámbeli hiány akasztotta meg a pedálját. És amikor a hiány és az elveszettség valahol összehalmozik, mindig akad egy önfeláldozó túratárs, aki az elveszett keresésére indul. Így volt ez most is! Kellott, hogy meglegyen az elveszett, különben nem olvasnád, nyájas olvasó, ezeket a sorokat. Elcsigázottságunkban a Regéci várat, amely a Rákóczi-időkben fontos stratégiai pont volt, csak messziről és alulról, sőt oldalról sandítva szemléltük meg.

A Bodrog-folyó mindössze 67 km hosszú. Ebből 15 km Szlovákiában található. Magyarországnak marad 52 km. Mi ebből 15 kilométert kenekkel hajóztunk be. Tehát a magyarországi szakasz 3,46-od részét!! (Kérem, a matekosok ne számoljanak utána!) Békés vadka-

csák pislogtak ránk, szürke gémekek reppentek fel mellettünk. A béke és nyugalom világa, a folyó, 1,1-0,7 km/óra sebességű mozgásával. Békés merengésben telt volna az út az egyik kenuban, ha a másik nem cikázott volna előttünk keresztben, parttól partig. Ők a 15 kilométeres útból legalább 18 kilométert tettek meg. Ringatózó ábrándozásunknak a hajdan volt tokaji BNT-helyszín ismerősen belógó stégje vetett véget. Az Unió Vízitelep várt ránk, hogy az Olaszliszka-Tokaj távolságra bérelt kenukat partra vontassuk, és visszatérjünk a szárazföldi lények világába.

Sőt átevezünk Tokaj fő nevezettségébe, a szőlőtőkék, boroshordók, borospincék világába. Tokaj – Hétszőlő Szőlőbirtok története az 1500-as évekbe nyúlik vissza. A birtok egykori tulajdonosai között találjuk a bibliafordító Károli Gáspárt, Bethlen Gábor erdélyi fejedelemet és a Rákócziakat. A borköszölgés művészet. A tokaji pincék kincseit bemutató és kóstoltató borász számára ez olyan, mint a költészet. Hasonlatokkal, rímekkel, allegóriákkal, metaforákkal. Nekünk, laikus borivóknak pedig csak el kell képzelnünk azokat a képeket, amelyeket egy-egy bor bemutatása során elmondanak. És ekkor már érezzük is nyelvünk hegyén az ízek harmóniáját, a napsugarak erejét és a termőföld tápláló ízét.

Sárospatak egyik neves szülöttéről mindenképpen meg kell emlékezni. Árpádházi Szent Erzsébet-ről. 811 évvel ezelőtt született. Életének fő vonulatát az adományozás, a jó cselekedetek, a betegek és gyámoltalanok segítése adta.

Persze ugyanígy meg kell emlékeznünk Zemplén nagy szülöttéről, Kazinczy Ferencről és Kossuth Lajosról. A nagy nyelvújító emlékét őrzi Széphalomban nyughelye és az egykori Kazinczy-kúria kertjében – Ybl Miklós tervei alapján – épített Mauzóleum, amelyhez ma modern látogatóközpont is kapcsolódik. Monokon született, majd Olaszliszkán nevelkedett Kossuth Lajos. Személyének és kora jelentős eseményeinek állít emléket a régi kúriaépület, amely ma múzeum Monokon.

A Sárospataki Református Kollégium Nagykönyvtárának feldolgozott állománya 668.186 könyvtári egység. Ehhez jön még a levéltár, az adattár, a múzeum állománya. Gigantikus mennyiségű tudomány. Folyóméterben is rengeteg. És agytekervényben? E jelentős számban

benne foglaltatnak főszerkesztőnk nyomtatásban megjelent teológiai könyvei is! Több tízezer látogató tekinti meg az eredeti állapotában látható klasszicista termek könyvtárát. E patinás intézmény kapuját átlépve és a használat közben jelentősen koptatott falépcsőin lépdelve a magyar szellemtörténetet igéző, idéző légkörre lengett körül bennünket. Azok a hajdan volt diákok, akik gyerekként mit sem sejtettek majdani sorsukról, s mára a történelem jelentős alakjai. De vajon diákként milyen csínyeket követtek el? Milyen nehézségeket, kételyeket, félelmeket éltek át? Kudarcaik legyőzését mi segítette? És sikereik örömeivel kivétel nélkül megosztani? És persze milyen könyveket olvastak itt a könyvtárban?

A Tolcsvai Borfesztivál évről évre jelentős esemény. Mi egy héttel korábban, a hivatalos rendezvény előtt tartottunk itt borfesztivált, csak úgy spontán, magunknak. A tolcsvai pincesoron, ahol több száz kapu nyílik a földbe. Azt képzelheted, kis törpelakok. De ha belépsz egy kapun, mint ahogy mi tettük, döbbenet tapasztalhatod a földbe *ágazó járatok* szövevényét, telis-teli boroshordókkal. Mérheterlen mennyiségű borral!!! Ennek a felismerésnek a mámora, no meg a kóstolgatás tette vidámmá kedvünket hazaindulásunk előtt. És konzerváltuk a nyarat, bár a szőlő levét nem konzervként, hanem illatos, zamatos borként hoztuk haza rokonaink, ismerőseink örömeire, vendégasztalunkra.

Egy magánfelajánlás jóvoltából állították fel Tarcal határában az Áldó Krisztus szobrát, és alakították ki a panorámasétányt, amelyen megközelíthető. A szobor öt gránitömbből áll, és 8,5 m magas. Az Alföld és a Zempléni-hegység találkozásánál, a legjobb minőségű hegyaljai szőlőtáblák övezte Tarcal a vulkáni és üledékes kőzetekből álló Nagy Kopasz-hegy déli lejtőinek tövében fekszik. No, ezen a nevezetes helyen fotózni ég és föld között azt a reményt ültette szívünkbe, hogy áldottá váltunk a napsütéstől, az együtt töltött időtől és a letekert kilométerektől. És nem utolsósorban az elfogyasztott, áldott nedűtől!

„...majd télen ezt előveszem, ha hull a hó, nézegetem...” (Nemes Nagy Ágnes), izlelgetem, újra-élem!!! És remélem, te is, aki ezt olvasod velem!

Csizovszkiné Szabó Erzsébet